

Verkeersveiligheid provincie Noord-Brabant

Hand-out Provinciale Staten

Aanleiding voor het onderzoek

De impact van verkeersongelukken is groot. Helemaal als er verkeersslachtoffers bij vallen. Het gaat in de eerste plaats gepaard met persoonlijk leed en emotionele schade, daarnaast zijn ook de maatschappelijke kosten hoog door schade aan voertuigen en infrastructuur, medische kosten, productieverlies, etcetera. Vanwege dit maatschappelijk belang en een verzoek van het Brabantse deel van de programmaraad¹ heeft de Zuidelijke Rekenkamer in het najaar van 2020 een onderzoek uitgevoerd naar het verkeersveiligheidsbeleid van de provincie Noord-Brabant.

De resultaten zijn vastgelegd in een rapport van bevindingen en bestuurlijk rapport. Deze hand-out geeft in het kort een overzicht van de conclusies en aanbevelingen op de drie hoofdonderwerpen:

- 1 Maatschappelijke opgave, rol provincie en beleid**
- 2 Uitvoering verkeersveiligheidsbeleid**
- 3 Rol van en informatievoorziening aan Provinciale Staten (PS)**

Uit de bestuurlijke reactie van Gedeputeerde Staten (GS) blijkt dat ze de meeste conclusies en aanbevelingen onderschrijven en overnemen. Waar GS in hun reactie kanttekeningen maken, is dat met dit symbool onder de aanbevelingen weergegeven: ➡



¹ Vanuit Provinciale Staten van Noord-Brabant en Limburg is er een programmaraad voor de rekenkamer. Hierin hebben een aantal leden van Provinciale Staten van elk van de deelnemende provincies zitting. De programmaraad heeft - onder andere - als taak het doen van aanbevelingen bij het door de rekenkamer voorgenomen werkprogramma.

1 Maatschappelijke opgave, rol provincie en beleid

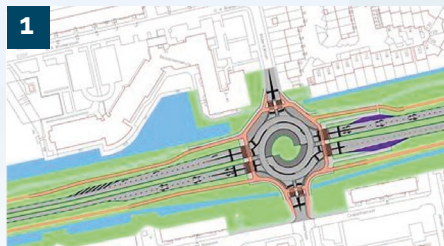
Conclusies

De maatschappelijke opgave waarop het Brabantse verkeersveiligheidsbeleid zich richt, is in het beleid duidelijk geformuleerd en onderbouwd. De **doelen van het beleid** sluiten aan op de maatschappelijke opgave. Veranderingen/inconsistentie in de ambitie/doelen in de loop van de jaren en het ontbreken van een expliciete definitie van verkeersslachtoffers in beleidsdocumenten komt de duidelijkheid echter niet ten goede.

Conform wettelijke vereisten heeft de provincie samen met haar verkeersveiligheidspartners (waaronder gemeenten en politie) het beleid en bijbehorende doelen ontwikkeld, dat alle Brabantse wegen betreft. Dit sluit aan op landelijk beleid (normen en uitgangspunten). Ook zijn de provincie en haar partners samen verantwoordelijk voor de uitvoering ervan. De provincie heeft daarbij een **regierol** en is specifiek verantwoordelijk voor het onderhoud van provinciale wegen.

De instrumenten en beleidsmatige focus van de provincie sluiten aan op beschikbare kennis over de effecten van beleid. Er wordt ingezet op de **drie pijlers** die (inter)nationaal noodzakelijk worden geacht voor efficiënt verkeersveiligheidsbeleid:

1. **Infrastructuur**
2. **Gedrag**
3. **Handhaving**



Aanbevelingen aan GS

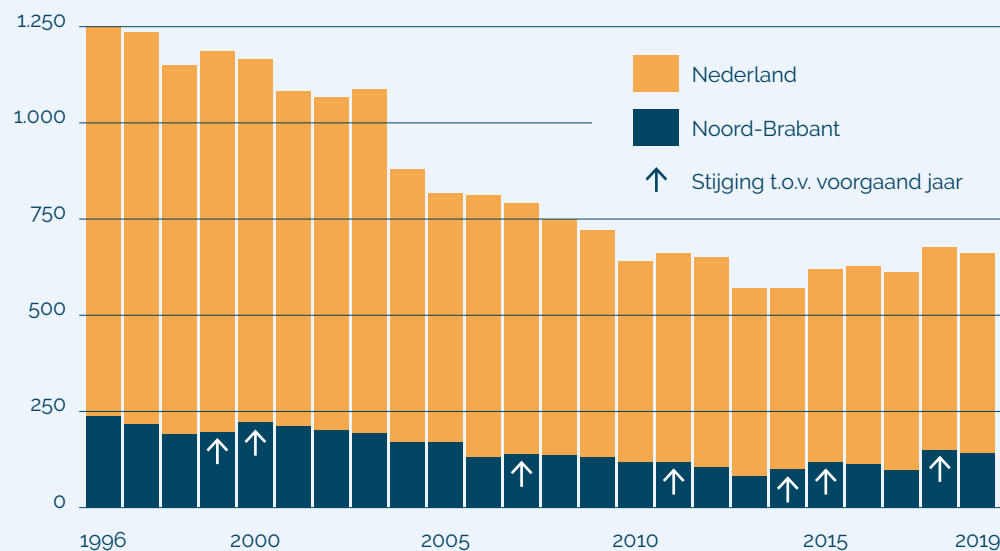
Expliciteer in het beleid wat onder 'verkeersslachtoffers' wordt verstaan, wees terughoudend met aanpassingen in ambitie en doelen en geef bij aanpassingen een onderbouwing

2 Uitvoering verkeersveiligheidsbeleid

Conclusies

Na grote winst in de periode 1996-2013 is sinds 2013 gemiddeld genomen sprake van een toename van het **aantal verkeersdoden** (zie grafiek). De doelstelling van vermindering werd sinds 2013 drie van de zes jaren niet gerealiseerd.

Aantal verkeersdoden in Nederland en Noord-Brabant
periode 1996-2019



Bron: CBS

De haalbaarheid en **monitoringsmogelijkheden** om in 2030 de helft minder verkeersongevallen te hebben dan in 2020 zijn onduidelijk. In sturings- en verantwoordingsdocumenten is meer duidelijkheid nodig over de rol en beïnvloedingsmogelijkheden van de provincie.

Aanbevelingen aan GS

Ga door met gezamenlijke inzet op verdere verbetering verkeersveiligheid. Benut de in de provincie ruim aanwezige technologische kennis voor toepassingen in pilots rond verkeersgedrag en infrastructuur. Aandacht voor en inzet op verbetering data voor de datagedreven aanpak blijft nodig.



Blijf bij formuleren van doelen realistisch en kies voor doelen en bijbehorende indicatoren waarvoor gegevens beschikbaar zijn om ontwikkeling en mate van realisatie te kunnen monitoren. Wees daarbij in sturings- en verantwoordingsdocumenten steeds duidelijk over rol en beïnvloedingsmogelijkheden van de provincie.

2 Uitvoering verkeersveiligheidsbeleid

Conclusies (vervolg)

Partners in de handhaving en gemeenten zijn belangrijk om verdere doorbraken te kunnen realiseren. In 2020 zijn concrete stappen gezet om de inzet van deze partners te verbeteren, die er op papier goed en veelbelovend uitzien. Zorgpunten zijn de beschikbare financiële middelen en capaciteit van gemeenten en de capaciteit en prioriteit bij de politie.

De nieuwe **wijze van cofinancieren** van regionale/gemeentelijke maatregelen voor verkeersveiligheid, met een bijdrageregeling via de provincie en daarnaast de impulsregeling van het Rijk, behoeft evaluatie en verbetering.

Op **provinciale wegen** vallen absoluut gezien de minste, maar per kilometer weg de meeste verkeersdoden. Als de provincie hier vanuit haar verantwoordelijkheid en ambities verdere doorbraken wil realiseren, is ook politieke afweging en debat nodig over de weging van de factor verkeersveiligheid versus andere belangen.

Aanbevelingen aan GS (vervolg)

Zet in op nog proactiever oppakken van de regierol richting gemeenten en (landelijke en provinciale) handhaving en bied waar nodig financiële middelen of capaciteit aan voor maatregelen. Denk bijvoorbeeld aan stimuleren of medefinancieren van inzet buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) en ondersteunen van technische innovaties op het gebied van handhaving.

→ *In de bestuurlijke reactie benadrukt de provincie op dit punt de beperkte controle over de inzet van partners. De rekenkamer is zich daarvan bewust en hecht ook belang aan de eigen rollen en verantwoordelijkheden van deze partners.*

Zorg in de toekomst samen met het Rijk bij het beschikbaar stellen van financiële middelen voor regio's/gemeenten voor meer duidelijkheid naar regio's/gemeenten toe over beschikbare middelen; zorg voor een helder financieel kader.

→ *GS geven in de bestuurlijke reactie aan hier geen invulling aan te kunnen geven omdat een gezamenlijke aanpak met het Rijk niet haalbaar bleek te zijn, maar ze vinden het een goede suggestie om te evalueren.*

Aanbevelingen aan PS

Vraag GS meer inzicht te geven in de overwegingen bij keuzes ten aanzien van de verkeersveiligheid bij infrastructurele aanpassingen van provinciale wegen en voor het politieke debat over de verschillende belangen die daarbij spelen en keuzes die kunnen worden gemaakt (zie ook aanbeveling bij 3 rol en info PS)

Bij deze aanbeveling geldt de kanttekening dat PS in het politieke debat ook zelf zullen moeten afwegen hoe, op hoofdlijnen, verkeersbelangen worden gewogen t.o.v. andere belangen.



3 Rol van en informatievoorziening aan PS

Conclusies

De kwaliteit van de reguliere **schriftelijke informatie** aan PS behoeft verbetering wat betreft inzicht en duidelijkheid.

Conform wettelijke verplichtingen hebben PS de **beleidskaders** op hoofdlijnen voor mobiliteit vastgesteld.
Verder zijn PS op verschillende manieren op maat door GS geïnformeerd over, en betrokken bij het verkeersveiligheidsbeleid en hebben ze zich ook betrokken opgesteld.

Aanbevelingen aan PS...

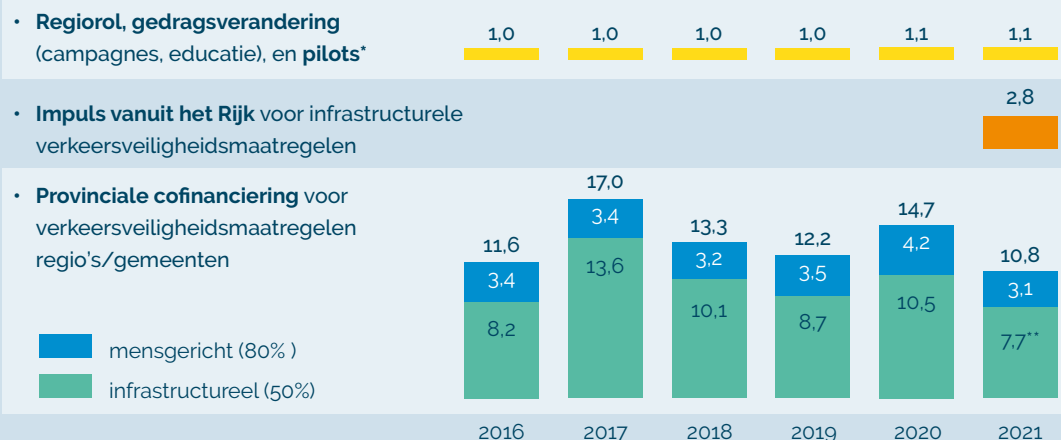
Vraag GS om periodiek in een aparte rapportage inzicht te geven in de uitgevoerde verkeersveiligheidsmaatregelen en de ingezette middelen op het gebied van regierol, gedrag, infrastructuur en handhaving inclusief onderbouwingen bij gemaakte keuzes ten aanzien van verkeersveiligheid bij onder andere infrastructurele maatregelen. Geef daarbij expliciet aan welke informatie u in elk geval wil ontvangen.

...en GS

Zorg voor verbetering van de informatie over (de resultaten van) het verkeersveiligheidsbeleid.

Overzicht financiële middelen verkeersveiligheid in miljoenen euro's, periode 2016-2021

A Specifiek voor verkeersveiligheid



* Ook andere programmalijnen zoals Fiets dragen bij aan de verkeersveiligheid

** Infrastructurele maatregelen maximaal 50%

B Verkeersveiligheid als onderdeel van:

